831/09

Den 4. november 2009 blev i sag nr. 76.105:

xxxxxxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har haft forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i Nordea Pension, klager over, at selskabet har ophævet forsikringen med tilbagevirkende kraft fra tegningstidspunktet og som konsekvens heraf har afvist at udbetale invalidepension.

Selskabet har ophævet forsikringen med henvisning til, at klageren afgav urigtige helbredsoplysninger i forbindelse med forsikringens tegning, og at det ikke ville have antaget forsikringen, såfremt det havde modtaget de korrekte oplysninger, jf. forsikringsaftalelovens § 6, stk. 1.

Det fremgår af sagen, at selskabet den 24/6 2004 fra klageren (født i 1967) modtog begæring om tegning af forsikring med dækning ved nedsat erhvervsevne.

I forbindelse med forsikringens tegning underskrev klageren den 8/7 2004 en helbredserklæring, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

"**Spørgsmål 3**

A. Har De indenfor de sidste 10 år været indlagt, behandlet eller undersøgt på sygehus/hospital, privatklinik, laboratorium eller andet behandlingssted, herunder røntgenklinik, fysiurgisk klinik eller hos kiropraktor?	Nej Ja ☒ ☐	Hvis JA, …

…

Spørgsmål 7

	Nej	Ja	Hvis JA, …
A Drikker De øl, hedvin eller spiritus?	☒	☐	
B Har De tidligere haft et større forbrug af øl, vin, hedvin eller spiritus?	☒	☐	

…

Erklæring og underskrift
Jeg erklærer hermed, at mine besvarelser og oplysninger er i overensstemmelse med sandheden, og at jeg intet har fortiet. Jeg er klar over, at forsikringsdækningen kan nedsættes eller forsikringen kan ophæves, hvis svarene ikke er fuldt sandfærdige, eller fortielse har fundet sted.

"

I helbredserklæringen oplyste klageren desuden om bl.a. et hold i ryggen, hvorfor selskabet fremsendte spørgeskema vedrørende nakke- og ryglidelser. Den 22/7 2004 modtog selskabet spørgeskemaet retur i udfyldt og underskreven stand.

Den 21/9 2004 fremsendte selskabet et forsikringstilbud til klageren. Tilbuddet indeholdt en klausul vedrørende lidelser i ryggen (inkl. halsen) eller derfra kommende symptomer i hoved, nakke, arme eller ben.

Den 8/12 2004 modtog selskabet klagerens accept af tilbudet, og forsikringen trådte i kraft pr. 1/12 2004.

I november 2008 modtog selskabet besked om, at klageren var blevet uarbejdsdygtig.

Til brug for sagens behandling anmodede selskabet derfor klageren om at fremsende yderligere oplysninger.

Den 5/1 2009 modtog selskabet en erklæring fra klageren vedlagt en kopi af kommunal kendelse om bevilling af førtidspension pr. 1/12 2008 samt en lægeattest fra klagerens egen læge. Af disse akter fremgår bl.a., at klageren blev sygemeldt den 1/2 2008 på grund af varig skizotypal sindslidelse samt alkoholafhængighedssyndrom. Af kommunens begrundelse for tilkendelse af førtidspension fremgår desuden bl.a., at han ”har været i kontakt med behandlingssystemet i flere år”.

Selskabet indhentede herefter supplerende oplysninger fra klagerens egen læge samt fra kommunen.

Af journaludskrift fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"19 10 1998 …
Drikker meget voldsomt, gerådet i klammeri og har tilbragt natten i detentionen. Løsladt efter grundlovsforhør. Ønsker nu antabus, rp. antabus 600 mg dgl 3 dage efter fulgt af 2 ugtl. Kommer her mhpt. dette.
…
31 01 2000 …
Har klaret examinerne godt med 7-10-10-10. Det har dog været rigeligt for ham, da K. også har det skidt p.t. Han har haft svært ved at sove, har overset et par aftaler på retspsykiatrisk afd. Har nogle dage drukket pilsnere i hjemlige omgivelser. Overveje antabus igen. …
…
30 10 2000 …
En del tilfælde med for meget alkohol. Angst, føler sig lettere deprimeret. Tager calmigen, baldrian og indimellem en af K. oxapax. Overveje om egtl depression hvis ikke effekt i l a ngl uger. Igen her herom.
…
21 06 2001 …
Bestået examen med 7. Søger arbejde nu. Opmærksom på det risikable i alkoholindtagelse.
…
10 09 2001 …
har behov for antabus igen. Senere på dagen viser det sig at være i restordre. Han har en rest stående her. Kommer i morgen og kan da få med."
…
11 09 2001 …
…
Har igen været i en periode med for meget alkohol, hvilket har været på nippet til at få uheldige følger. Bremser det for hver gang tidligere og tidligere. Selv kommet nu mhp antabus. Har også købt modigen, idet han føler sig deprimeret. Aftaler samtale herom, Personlige konflikter om parforhold mm.
…
25 09 2001 …
…
Meget glad for at være gået på antabus. Når meget mere. Tager også modigen og synes også det hjælper. Vil gerne på sigt sit eget lille firma.
Omkostningerne ved hans 'patologiske rus' er større og større jo mere etableret han bliver. Bør komme til at betragte sig som alkohol-allergiker.
…
15 11 2001 …
Recept antabus. …"

Af generel helbredsattest af 10/6 2008 fremgår bl.a.:

"**1. Sygehistorie**
…
Pt. har flere forskellige helbredsproblemer:

Pt. har igennem mange år haft psykiske problemer i form af depressive symptomer med tristhed, manglende energi og dårlig søvn, dog noget svingende, idet pt. indimellem har virket manisk. Blev af egen læge henvist til samtale ved psykiater i 1993, hvor denne konkluderede, at pt. havde en behandlingskrævende depression og desuden langvarige emotio-

nelle problemer, der ville kræve længerevarende psykiatrisk behandling. Var indl. godt et år på Psykiatrisk Hospital … i 1995-96, blev her diagnosticeret som havende en borderline tilstand med depressive symptomer. Fik antidepressiv medicin og blev fulgt gennem ½ år ved Lokalpsykiatri …. Har siden haft flere henvendelser på psykiatrisk skadestue men har ikke været tilknyttet det psykiatriske behandlingssystem iøvrigt.

Pt. har desuden igennem mange år haft et periodevist stort alkoholmisbrug. Har i længere perioder været tilknyttet Alkoholrådgivningen …, hvor pt. de seneste mdr. har været til regelm. samtaler ved psykiater … Denne har diagnosticeret pt. med bipolar affektiv sindslidelse og har startet behandling med antipsykotisk og stemningsstabiliserende medicin, den sidstnævnte under optrapning."

I statusattest, der er dateret 26/6 2008 og underskrevet af kommunens psykiatriske lægekonsulent, hedder det bl.a.:

"*18.11.1993 - 20.01.1995 Indlagt Psykiatrisk Hospital …*
F60.8 Narcissistisk personlighedsstruktur:
Der beskrives skizotypale symptomer med tendens til at gruble og få psykotiske tanker, samtidig med at han har svært ved, at afgrænse sin person fra bl.a. det han ser i fjernsynet.
Der angives, at det har hjulpet med en lille dosis Trilafon. (antipsykotisk medicin).
Patienten har haft et længere forløb i Alkoholbehandlingen . Flere kontakter til Skadestuen … til alkoholaflusning. Undertegnede har set ham 3 gange i Alkoholbehandlingen … siden 29.11.2007."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 2/9 2008 fremgår bl.a.:

"MISBRUG:

Der er angiveligt ikke noget misbrug af euforiserende stoffer. Derimod er der et mangeårigt, episodisk alkoholmisbrug, som MS angiver er op 12 guldøl daglig. Han drikker på bænken ved Brugsen sammen med lokale folk. Er i perioder i antabusbehandling, hvor han ikke drikker.

…

PSYKISK:

I perioden december 1993 til januar 1995 var han indlagt på Psykiatrisk hospital …under diagnosen narcissistisk personlighedsstruktur. Der beskrives herfra schizotypale symptomer med tendens til at gruble og få psykotiske tanker, samtidig med at han havde svært ved at afgrænse sin person fra bl.a. det han så i fjernsynet. Det oplyses, at en lille disis Trilafon (antipsykotisk medicin) havde effekt.

[Klageren] oplyser, at han i 1996 var indlagt på psykiatrisk afdeling …. Han uddyber ikke dette nærmere. [Klageren] var efter indlæggelsen på Psykiatrisk hospital … tilknyttet lokalpsykiatrien et halvt års tid, og der har siden været flere henvendelser på psykiatrisk skadestue, men han har ikke været tilknyttet det psykiatriske behandlingssystem i øvrigt."

Den 16/3 2009 sendte selskabet sagen til risikovurdering hos sit genforsikringsselskab, som fremkom med sin vurdering den 17/3 2009. Af denne vurdering fremgår:

"Hvis vi på tegningstidspunktet i 2004 havde fået oplyst, at kunden siden 1995 havde været i periodisk behandling med Antabus, havde haft et overforbrug/misbrug af alkohol periodisk siden 1995 på trods af behandling, havde været indlagt på psykiatrisk hospital 15 måneder i 1994-95 og igen i 1996 på grund af akut paranoid psykose og at der efterfølgende har været perioder med tegn på depression, ville bedømmelsen have været:
DA/IA."

I selskabets skrivelse af 19/3 2009 til klageren hedder det bl.a.:

"Vi har annulleret pensionsordningen ifølge Forsikringsaftalelovens bestemmelser om urigtige oplysninger, og vi kan derfor ikke yde præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension.

Du vil få præmieindbetalingen tilbagebetalt, fratrukket 11 % i omkostninger. Beløbet vil blive returneret til den konto, hvorfra præmiebetalingen er sket."

Klageren var utilfreds med afgørelsen, som selskabet fastholdt ved skrivelse af 6/4 2009.

Efterfølgende blev sagen indbragt for nævnet.

Af klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 26/4 2009, fremgår:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …**
Jeg blev ramt af sygdom d. 30.10.07. Ydre omstændigheder medførte mentalt kollaps. Jeg lå sengeliggende/meget lidt oppe i 3 mdr. Først da kunne jeg finde ud af at sygemelde mig. Pension social 01.12.08. Min bankrådgiver sagde at jeg havde en forsikringsordning.
Selskabet fik en lægeerklæring. Jeg har sat forkert kryds ved oprettelsen. Banken sagde det ikke betød noget med en behandlet depression/forstyrrelse. Selskabet blev ved med at udskyde betaling. Selskabet fik til sidst supplerende opl. fra egen læge. På den baggrund annullerede de pensionen. De supplerende opl. er urigtige både hvad angår tidsp. og diagnosen i 93/94.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet?
At få min pension til udbetaling."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 9/6 2009 til nævnet bl.a. anført:

"Ifølge forsikringsaftalelovens § 6 er vi alene forpligtet, i det omfang og på de vilkår vi havde antaget forsikringen, hvis de rette helbredsforhold havde været oplyst.

[Klageren] udfyldte ved tegningen en helbredserklæring, og svarede benægtende på følgende spørgsmål:

1. *Har De nogensinde haft psykiske gener, fx stress, depressioner, angst?*

2. *Har De indenfor de sidste 10 år været indlagt, behandlet eller undersøgt på sygehus/hospital, privatklinik, laboratorium, ambulatorium eller andet behandlingssted, herunder røntgenklinik, fysiurgisk klinik eller hos kiropraktor?*

3. *Har De tidligere haft et større forbrug af øl, vin, hedvin eller spiritus?*

[Klageren] kunne ikke svare benægtende til ovennævnte spørgsmål, da han underskrev helbredserklæringen den 8. juli 2004. [Klageren] skriver i sin klage, at han ved tegningen fik oplyst, at det ikke havde nogen betydning, at han havde været behandlet for en depression/forstyrrelse, men han har på helbredserklæringen skrevet under på, at forsikringen kan nedsættes eller ophæves, hvis svarene ikke er fuldt sandfærdige, eller fortielse har fundet sted. [Klageren] burde have oplyst, at han havde været indlagt på Psykiatrisk Hospital af flere omgange, samt at han havde haft et større forbrug af alkohol.

Vi fastholder derfor vores afgørelse."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 3. Urigtige oplysninger**
I forsikringsaftaleloven er der detaljerede regler om den virkning, det har, hvis forsikringstageren ved forsikringens tegning giver urigtige oplysninger. De vigtigste regler er anført i det følgende.

Har forsikringstageren ved forsikringens tegning, ændring eller ikraftsættelse svigagtigt givet urigtig oplysning om en omstændighed, som må antages at være af betydning for selskabet eller svigagtigt fortiet en omstændighed, som må antages at være af betydning for selskabet, er aftalen ikke bindende for selskabet. Det samme gælder, hvis hans forhold i øvrigt har været at en sådan art, at det ville stride mod almindelig hæderlighed at gøre aftalen gældende.

Må det antages, at forsikringstageren ved forsikringens tegning, ændring eller ikraftsættelse hverken vidste eller burde vide, at en af ham given oplysning var urigtig, hæfter selskabet, som om urigtig oplysning ikke forelå.

Har forsikringstageren givet urigtig oplysning uden at forholdet omfattes af ovennævnte bestemmelser, er selskabet fri for ansvar, hvis det kan antages ikke at ville have overtaget forsikringen, om det rette forhold havde været oplyst.

Må det antages, at selskabet ville have overtaget forsikringen, men på andre vilkår, hæfter det i det omfang, i hvilket det mod den aftalte præmie ville have forpligtet sig. Ville selskabet ved genforsikring i videre omfang have begrænset sit ansvar for egen regning, nedsættes erstatningen i samme forhold.

Urigtige oplysninger, der er afgivet af andre end forsikringstageren, har samme virkning, som anført ovenfor."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren har afgivet urigtige oplysninger ved ikke at oplyse om antabusbehandlingen og de psykiske problemer i årene forud for forsikringens tegning. Nævnet finder tillige, at undladelsen af at give selskabet oplysning herom kan tilregnes klageren som uagtsomt.

Da nævnet finder det godtgjort, at selskabet ikke ville have antaget forsikringen, såfremt de korrekte oplysninger var tilgået selskabet, kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har ophævet forsikringen som sket, jf. forsikringsaftalelovens § 6, stk. 1.

Herefter, og idet det af klageren i øvrigt anførte ikke findes at kunne føre til et andet resultat,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jacques Hermann

udskriften bekræftes

Henning Jønsson